

gemeente **Oosterhout**

Aan de gemeenteraad

Datum	Uw kenmerk	Zaaknummer	In behandeling bij
26 juni 2023		1018273	RHA Sociaal Team Beleid

Onderwerp

Stand van zaken schuldhulpverlening

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over de ontwikkelingen binnen het beleidsveld Schuldhulpverlening. Allereerst over de aanbesteding schuldhulpverlening en vervolgens informeren wij u over de ontwikkelingen omtrent het inkorten van de aflostermijn van de minnelijke schuldregeling (Msnp).

Aanbesteding dienstverlening schuldhulpverlening

Gemeenten zijn verplicht om hulp te bieden aan inwoners die in financiële problemen dreigen te komen of deze hebben. Deze verplichting is vastgelegd in de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs). Ruim 15 jaar is deze taak in gemeente Oosterhout uitgevoerd door Kredietbank Nederland. Het contract met Kredietbank Nederland eindigt per 1 juli 2023.

Wij zijn enkele maanden geleden een aanbestedingsprocedure gestart om voor de komende jaren een dienstverlener voor schuldhulpverlening te contracteren. Naast de rechtmatigheid en doelmatigheid van de aanbestedingsprocedure hebben we ook gekeken naar de doeltreffendheid. Uiteindelijk willen we met een aanbesteding borgen dat we de meest geschikte opdrachtnemer contracteren die de inwoner kan ondersteunen bij de schuldhulpverlening.

Wij hebben eisen en voorwaarden opgesteld waaraan de partijen die zich inschrijven aan moeten voldoen. PLANgroep Schuldhulpverlening uit Culemborg heeft de beste aanbieding ingediend en zal de komende 2 jaar de schuldhulpverlening voor inwoners van de gemeente Oosterhout verzorgen. Voor de schuldhulpverlening aan ondernemers loopt momenteel nog een uitvraag en we hopen voor deze dienstverlening op korte termijn een overeenkomst te kunnen sluiten.

Duur van de raamovereenkomst

Voor het bepalen van de looptijd van de raamovereenkomst speelt een aantal overwegingen een rol. Een korte looptijd van een raamovereenkomst geeft gemeenten veel flexibiliteit voor besluitvorming. Een langere looptijd daarentegen zorgt dat aanbieders zekerheid kunnen geven aan hun personeel, dit komt de ketensamenwerking ten goede. Daarnaast duren de gehele schuldhulptrajecten, inclusief

Wij verzoeken u om bij communicatie rondom deze zaak het zaaknummer 1018273 te vermelden.

postadres Postbus 10150, 4900 GB Oosterhout
Bezoekadres Slotjesveld 1 Oosterhout

Internet www.oosterhout.nl
Telefoon 140162

BTW nr: NL.0013.26.132.B.1
KvK nr: 20164965

voorbereiding en nazorg, vaak langer dan drie jaar¹. Ook was de wens om ruimte te houden om op enig moment wezenlijke wijzigingen en/of ontwikkelingen door te kunnen voeren. Op basis van deze overwegingen is bij aanvang van het aanbestedingstraject schuldhulpverlening, een looptijd aangehouden van twee (2) jaar met de optie om deze met twee keer één jaar (totaal 2) jaar te verlengen.

Waarom is er (Europees) aanbesteed?

Schuldhulpverlening valt onder het regime van “Sociale en andere Specifieke diensten”. Het drempelbedrag hiervoor is in de Europese richtlijn vastgesteld op € 750.000. Op basis van de huidige factuurwaarde is een raming gegeven van € 245.000 per jaar voor perceel 1 en € 80.000 per jaar voor perceel 2. Voor een raamovereenkomst met een looptijd van vier (4) jaren komt de totale raming van deze aanbesteding hiermee op € 1.300.000. Met de gemaakte raming van € 1.300.000 wordt de drempelwaarde voor een Europese aanbestedingsprocedure overschreden.

Voorbereidingen

Het meerjarig contract met Kredietbank Nederland liep op 30 juni 2021 af. In verband met de wetwijziging Wgs en de externe en interne ontwikkelingen die samenvielen met het toen nieuw vast te stellen beleidsplan is destijds besloten tweemaal een jaarcontract met Kredietbank Nederland af te sluiten (collegebesluiten d.d. 16 maart 2021 en 10 mei 2022). In augustus 2022 zijn de voorbereidingen gestart voor de aanbesteding. De input die is opgehaald tijdens gesprekken met de ketenpartners budgetcoaches van Surplus, medewerkers van Thuisvester, en medewerkers IMK en OverRood, collega's van Vroegeropaf en BBZ zijn meegenomen in het programma van eisen.

Kaders en programma van eisen

Op 20 juli 2021 heeft u het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 vastgesteld. Voorafgaand aan dit besluit zijn er diverse bijeenkomsten geweest en bent u op diverse manieren actief betrokken. Er is in 2020 een enquête afgenomen, er zijn in juli en september dat jaar twee voorlichtingsbijeenkomsten geweest en er is op 17 maart 2021 een debatbijeenkomst nogmaals uiting gegeven aan de beleidsaccenten. De uitgangspunten van dit beleidskader zijn opgenomen in de opdrachtomschrijving en programma van eisen van de aanbesteding. Met het vaststellen van het beleidskader bent u geïnformeerd over de keuze van aanbesteden (zie onder andere pagina 20, hoofdstuk 6.5 van het beleidsplan Schuldhulpverlening). U bent tijdens de raadsklankbordgroep meerdere malen geïnformeerd over de lopende voorbereidingen van de aanbesteding.

Proces aanbesteding

Om ervoor te zorgen dat het aanbestedingsproces eerlijk, transparant en rechtvaardig verloopt, moeten aanbestedingen aan strenge eisen voldoen, waarbij iedereen gelijk wordt behandeld (gelijkheidsbeginsel). Een aanbesteding verloopt daarom altijd volgens strikte procedures en termijnen. In het kader van het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel kan een partij niet op voorhand worden uitgesloten of de opdrachten worden ingetrokken totdat er een partij komt die een voorkeurspositie heeft.

Een aanbesteding start met de publicatie van een aankondiging op een openbaar aanbestedingsplatform. Op 11 februari 2023 is de aanbesteding voor schuldhulpverlening gepubliceerd. Belangstellenden kunnen vervolgens vragen stellen over de gepubliceerde documenten, zoals de leidraad, opdrachtomschrijving en programma van eisen. Vervolgens moeten wij schriftelijk antwoord geven. Naar aanleiding van de gestelde vragen is de eerste publicatie ingetrokken. Op 16 maart 2023 is er een nieuwe aanbesteding gepubliceerd. Na beantwoording van alle vragen kunnen partijen zich inschrijven voor de aanbesteding. Vervolgens wordt getoetst of partijen aan de gestelde eisen voldoen en dat uitsluitingsgronden niet van toepassing zijn.

¹ Per 1 juli zal door aangepaste regelgeving deze termijn korter zijn.

De inschrijvingen van de partijen waarop de uitsluitingsgronden niet van toepassing zijn en die voldoen aan de gestelde eisen worden beoordeeld. We hebben twee inschrijvingen ontvangen die niet aan het gestelde voldeden en één inschrijving die op prijs en kwaliteit is beoordeeld. Vervolgens heeft deze partij een voorlopige gunning gekregen.

Tegelijkertijd met de voorlopige gunning start de “stand-still-termijn”, dit is een periode van 20 dagen waarin de partijen, die ook ingeschreven hebben, bezwaar kunnen maken. In deze periode vindt tevens een verificatie plaats van de aanbieder van de gegunde inschrijver. Als deze partij alle gevraagde bewijsmiddelen tijdig kan aanleveren, als deze akkoord worden bevonden en als er geen enkele andere partij bezwaar maakt, kan een definitieve gunning worden gegeven. Op 20 juni 2023 om 23.59 uur liep deze termijn af. Op 21 juni 2023 is de opdracht definitief gegund en zijn de afspraken bindend. Omdat PLANgroep de aanbesteding definitief gegund is, is het niet mogelijk om de aanbesteding (kosteloos) in te trekken.

Monitoring afspraken

Wij zijn ons bewust van de media-aandacht voor de klachten over PLANgroep in het verleden. We hebben hier in de aanbestedingsprocedure aandacht voor gehad. Zo zijn er eisen ten aanzien van de kwaliteit opgenomen en hier voldoet PLANgroep aan. Daarnaast zijn gesprekken met PLANgroep gevoerd. PLANgroep heeft haar dienstverlening op dit gebied aantoonbaar verbeterd. In de komende periode zullen wij dan ook nauw samenwerken met PLANgroep om ervoor te zorgen dat de dienstverlening op het gewenste niveau is en blijft. Om dit te waarborgen zetten we een contractmanager in die zal toezien op de naleving van de gemaakte afspraken in het contract. U wordt tijdens de raadsklankbordgroep geïnformeerd over de voortgang van de dienstverlening.

Werkwijze vanaf 1 juli 2023

Vanaf 1 juli 2023 start PLANgroep en biedt zij hulp en ondersteuning namens de gemeente Oosterhout aan inwoners met financiële problemen of financiële vragen. De inwoners die in een lopend schuldhulpverleningstraject, budgetbeheer of budgetcoaching van de Kredietbank Nederland zitten, blijven bij de Kredietbank Nederland. Zij wisselen dus niet van schuldhulpverlener en ontvangen hierover een brief.

Kennismaken

Wij bedanken de Kredietbank Nederland voor de fijne samenwerking van de afgelopen jaren, hun inzet en betrokkenheid. Met betrekking tot de lopende trajecten blijven wij natuurlijk nauw samenwerken. In de komende periode zullen de medewerkers van PLANgroep kennis gaan maken met de ketenpartners en verschillende netwerkpartners. Dit gebeurt via 1 op 1 kennismakingsgesprekken, maar ook bijvoorbeeld tijdens het Samenwerkingspact Armoede en Schulden. Daarnaast creëren we een werkplek binnen het Sociaal Team Uitvoering, zodat er korte lijnen zijn met de verschillende expertises. Daarnaast worden er spreekuren in de wijk gehouden. In het najaar wordt er een informatieavond georganiseerd waarbij u in de gelegenheid wordt gesteld kennis te maken PLANgroep.

Uitvoering schuldhulpverlening door gemeentelijke organisatie

Tijdens het raadsklankbordoverleg is door enkele raadsleden de wens uitgesproken om schuldhulpverlening door de gemeentelijke organisatie uit te laten voeren. De komende periode gaan we de mogelijkheden onderzoeken. Eventuele stappen in die richting kunnen dan de komende twee jaar worden voorbereid, zodat de organisatie tegen einde looptijd van de overeenkomst hier klaar voor is. Tijdens de raadsklankbordgroep wordt de raad geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek.

Nieuwe ontwikkelingen inkorten aflastermijn

De Eerste Kamer heeft op 7 februari jl. de Wet wijziging van de Faillissementswet aangenomen. Daarmee wordt de looptijd van een wettelijke schuldsaneringsregeling (Wsnp-traject) in beginsel 18 maanden. Als gevolg van deze wetswijziging heeft minister Schouten opgeroepen de aflosterperiode van de minnelijke schuldregeling (Msnp) te verkorten in lijn met de duur van de wettelijke trajecten (Wsnp). Aanvankelijk was de beoogde ingangsdatum van de Faillissementswet gepland op 1 januari 2024, deze datum is echter vervroegd naar 1 juli 2023.

Om te bevorderen dat hulpvragers blijven komen en de eenheid in het beleid bewaard blijft is, hebben de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor schuldhulp en financiële dienstverlening (NIVK), het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en schuldeisers, ervoor gekozen om 1 juli 2023 als ingangsdatum de verkorte termijn van 18 maanden voor Msnp te hanteren. Door het hanteren van deze datum is de voorbereidingstijd voor invoering van deze regeling zeer beperkt. Bovendien zijn veel zaken nog niet geregeld en of afgesproken, hierover zijn de betrokken stakeholders van SZW, VNG, NIVK en Divosa² met elkaar in gesprek.

Geen landelijke overgangsregeling

Op 12 juni 2023 is door minister Schouten van SZW bekend gemaakt dat er geen landelijke overgangsregeling komt voor de inwoners die momenteel al in een schuldentraject zitten. Vanuit het kennisplatform van de VNG hebben we vernomen dat sommige gemeenten momenteel overwegen zelf een overgangsregeling te treffen. Tijdens de raadsklankbordgroep is de wens uitgesproken om de opties voor een lokale regeling uit te werken. Omdat er geen landelijke richtlijnen zijn gemaakt zijn er verschillende keuzemogelijkheden. De opties worden hierna beschreven. Eerst wordt de context geschetst en vervolgens de scenario's en tot slot geven we enkele overweging en mee.

Context

Er zijn in het Msnp traject grofweg twee manieren van schulden regelen, via het verstrekken van een saneringskrediet³ of via schuldbemiddeling⁴. Momenteel zijn er 102 lopende schuldregelingen, waarvan 40 saneringskrediettrajecten en 62 bemiddelingstrajecten. Daarnaast zijn er nog 13 dossiers in voorbereiding. Vanaf 31 mei 2023 zijn er geen nieuwe schuldregelingen gestart.

Bemiddelingstrajecten

Van de 61 bemiddelingstrajecten zijn er 21 trajecten waarbij meer dan 18 maanden is afgelopen. De totale geschatte waarde van de bemiddelingstrajecten is niet eenduidig te bepalen. De schuldenaar spaart jaarlijks voor de aflossing van de schulden. En één keer per jaar wordt dit bedrag achteraf uitbetaald aan de schuldeisers.

Saneringskredieten

² Vereniging van leidinggevendenden in het sociaal domein

³ Bij een **schuldbemiddeling** worden maandelijks alle inkomsten boven het vrij te laten bedrag gereserveerd. Alle schuldeisers krijgen elk jaar achteraf een bedrag uitgekeerd.

⁴ Bij een **schuldsanering** verstrekt een gemeentelijke kredietverstrekker een saneringskrediet. De schuldeisers krijgen ineens het bedrag uitgekeerd waar ze mee akkoord zijn gegaan. In 36 maanden en vanaf 1 juli 2023 is dat 18 maanden moet het bedrag worden betaald aan de gemeentelijke kredietverstrekker. Het percentage dat aan de schuldeisers is aangeboden ligt vast.

Van de 40 saneringskrediettrajecten, met een totale waarde van € 53.000, is bij 7 trajecten meer dan 18 maanden afgelost. Alle 7 trajecten komen dit jaar nog in aanmerking voor onze afkoopregeling⁵. Bij de overige 33 trajecten is minder dan 18 maanden afgelost.

Lopende voorstellen aan schuldeisers

In de afgelopen maanden zijn er 13 lopende voorstellen aan schuldeisers verstuurd. Deze aflossingsvoorstellen zijn gebaseerd op een aflostermijn van 36 maanden. De voorstellen zijn bindend.

Scenario's

1. geen overgangsregeling of
2. alle bemiddelingstrajecten vanaf de aflostermijn 18 maanden afkopen.
(verwachte kosten zijn onbekend) *en/of*
3. alle saneringskredieten vanaf de aflostermijn 18 maanden afkopen.
(verwachte kosten: € 35.000 + bijkomende uitvoeringskosten) *en/of*
4. alle lopende voorstellen aan schuldeisers tot een looptijd van 18 maanden afkopen.
(grote schatting van de kosten € 20.000 + bijkomende uitvoeringskosten).

Overwegingen

- *Er ontstaat willekeur, gemeente voeren verschillend beleid.*

Als niet alle gemeenten een overgangsregeling treffen ontstaat er willekeur. Ook kan de soort overgangsregelingen per gemeente verschillen. Dit kan voor onduidelijkheid zorgen voor iedereen die betrokken is bij schuldentrajecten, zoals schuldeisers, bewindvoerders etc. In de media is te lezen dat gemeenten, zoals Utrecht en Amsterdam al wel nadenken over mogelijke lokale regelingen. Het is onduidelijk of zij ook maatregelen gaan treffen.

- *Bij elk gekozen scenario zullen inwoners "buiten de boot" vallen.*

Inwoners die net klaar zijn met het aflossen van de schulden kunnen het gevoel hebben dat ze te kort gedaan zijn. Daarnaast komen de inwoners die momenteel in een Wsnp traject zitten niet in aanmerking voor deze regeling. De rechter beslist hierover. Als bijvoorbeeld alleen de inwoners in een saneringstraject in aanmerking komen en de inwoners in een bemiddelingstraject niet ontstaat er rechtsongelijkheid.

- *Inwoners zijn ineens schuldenvrij, begeleiding is wel gewenst.*

De inwoners hebben getekend voor een aflostermijn van 36 maanden. Door het vervroegd stoppen van de regeling worden inwoners verrast. Dit heeft uiteraard een positieve uitwerking, maar ook een keerzijde op het moment dat een inwoner nog niet financieel zelfredzaam is. Goede begeleiding en nazorg zijn daarom van cruciaal belang.

⁵ **Afkoop saneringskrediet (1000 euro) traject.** Bij het vaststellen van het beleid is besloten dat we vooruitlopend op de wet saneringskredieten afkopen om de looptijd te verkorten van een schuldentraject van zesendertig (36) maanden naar vierentwintig (24) maanden. Als aan inwoner een saneringskrediet is verstrekt voor de afkoop van **problematische** schulden, kan na twee (2) jaar een verzoek tot gedeeltelijke kwijtschelding van dat krediet worden aangevraagd. Na die twee jaar scheldt de gemeente de dan resterende schuld kwijt. De gemeente betaalt dan het resterende bedrag. De kwijtschelding is eenmalig en bedraagt dan bijvoorbeeld ten hoogste twaalf (12) maal de afloscapaciteit waarop het krediet is gebaseerd, met een maximum van € 1.000 per verstrekt krediet. De kwijtschelding kan worden verleend als de inwoner zich heeft gehouden aan de verplichtingen die zijn vastgelegd in het plan van aanpak. Zodra het traject goed loopt, scheldt de gemeente tot maximaal € 1.000 van het saneringskrediet kwijt.

- *Niet alle financiële gevolgen zijn vooraf te voorzien.*

Niet alle kosten zijn vooraf inzichtelijk. Er zijn nog te veel variabelen in het proces en daardoor is het totale financiële plaatje nog niet te maken. Bij de keuze van bijvoorbeeld het afkopen van bemiddelingstrajecten zullen de uitvoeringskosten hoger uitvallen. Het is namelijk een arbeidsintensief traject omdat alle schuldeisers opnieuw moeten worden benaderd en akkoord moeten gaan met het voorstel. Daarnaast zijn er geen financiële middelen gereserveerd. Een deel van de kosten kan wel van het budget Schuldhulpverlening worden bekostigd, omdat we momenteel een overschrijding van het budget verwachten.

Ook nog zaken niet duidelijk

We ervaren, net als veel gemeenten om ons heen dat er nog veel vragen over dit onderwerp onbeantwoord zijn, denk hierbij aan de vormen van begeleiding en nazorg. We hopen hierover vanuit de stakeholders SZW, VNG, NVVK en Divosa snel duidelijkheid te ontvangen. Zodra er weer nieuwe stappen kunnen worden gezet en er meer bekend is informeren wij u hierover.

Gelegenheid tot vragen stellen

Dinsdagavond 27 juni is er informatiebijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst informeren wij u over de inhoud van deze brief en heeft u de gelegenheid om vragen te stellen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout

, burgemeester,

, secretaris.